

پرونده شماره ۸۴۵
شعبه یک
حکم شماره ۴۰۶-۸۴۵-۱

نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز یو. اس. ا. اینک،
خواهان،

- و -

نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران،
فرماندهی پشتیبانی لجستیکی،
خواندگان.

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داری دعاوی ایران-ایالات متحده
ثبت شد - FILED	
Date	9 JAN 1989
تاریخ	۱۳۶۷ / ۱۰ / ۱۹

حکم

حاضران :

از جانب خواهان : آقای آلن هنری مارکن
وکیل،

از جانب خوانده : آقای محمد کریم اشراق
نماینده رابط دولت جمهوری اسلامی ایران،
آقای علی نوبری حیرانی
قائم مقام نماینده رابط،
آقای علی اکبر ریاضی
نماینده حقوقی خوانده.

سایر حاضران : آقای مایکل اف. رابوین
قائم مقام نماینده رابط دولت ایالات متحده امریکا.

الف - گردش کار

۱ - در تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۶۰ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۲]، نییرایست تکنولاجیکال سرویسز یو. اس. ا. ("نتس") دادخواستی جهت دریافت مبالغ -/۶۳۱،۰۰۰ و -/۱۷۰،۴۴۲ دلار امریکا علیه فرماندهی پشتیبانی لجستیکی نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران ("نیروی هوایی") به ثبت رساند. این مبالغ را، حسب ادعا، نتس بموجب قراردادهای منعقد شده برای تعمیر دستگاههای خودکار هوانوردی (inertial navigation systems) ال تی ان - ۵۱ و تهیه وسایل و تجهیزات مربوط جهت استفاده نیروی هوایی در هواپیماهای نظامی اش، طلبکار بوده است.

۲ - نیروی هوایی در تاریخ ۲۰ بهمن ماه ۱۳۶۱ [نهم فوریه ۱۹۸۳] لایحه دفاعیه و دعوی متقابلی را که حاوی تقاضای هزینه های داوری نیز بود، به ثبت رساند. خواهان در ۲۶ مردادماه ۱۳۶۲ [۱۷ اوت ۱۹۸۳] ضمن ثبت جوابیه ای درصدد برآمد که مبلغ مورد مطالبه را تغییر دهد. نیروی هوایی پاسخ به جوابیه مزبور را در نهم آبانماه ۱۳۶۳ [۳۱ اکتبر ۱۹۸۴] ثبت کرد.

۳ - پس از تبادل لوایح و مدارک بیشتر، دیوان یک جلسه رسیدگی شفاهی در تاریخ ۲۵ فروردین ماه ۱۳۶۷ [۱۴ آوریل ۱۹۸۸] برگزار نمود.

ب - واقعیات و اظهارات طرفین

۴ - خواهان خود را شرکتی معرفی می کند که تحت قوانین ایالت کالیفرنیا تشکیل شده است. از لوایح خواهان چنین برمی آید که شرکت مزبور در زمینه هایی از جمله، تهیه و تأمین دستگاههای خودکار هوانوردی جهت استفاده در هواپیماهای نظامی، فعالیت دارد.

۵ - ادعای نتس شامل دو بخش است. در بخش اول، نتس دریافت مبالغی را خواستار شده است که حسب ادعا بابت تعمیراتی که طبق سفارش مورخ ۳۶/۱۱/۱۲ [برابر اول فوریه ۱۹۷۸]، صادره توسط نیروی هوایی به "تیر ایست تکنولاجیکال سرویسز لیمیتد"، روی ۲۸ دستگاه خودکار هوانوردی ال تی ان - ۵۱ انجام داده، طلبکار می‌باشد. نتس مدعی است که کلیه ۲۸ دستگاه تعمیر و تعداد ۲۰ دستگاه از آنها به نیروی هوایی عودت داده شدند و بقیه هنوز تحویل نشده است. نتس بدواً اظهار می‌داشت که مبلغ -/۶۳۱،۰۰۰ دلار آمریکا طلبکار است، لکن بعداً در جوابیه خود، ادعایش را بدون هیچ توضیحی به -/۱۶۴،۰۵۲ دلار آمریکا تقلیل داد. در جلسه استماع، نتس این ادعا را به -/۱۳۸،۰۵۲ دلار تغییر داد که [مابه‌التفاوت این دو رقم] حسب ادعا بابت هزینه تعمیر هشت دستگاه تحویل نشده است.

۶ - بخش دوم ادعا بدواً مبلغ -/۱،۴۴۲،۱۷۰ دلار آمریکا بود و به وسایل مورد سفارش نیروی هوایی طی ۱۵ فقره سفارش خرید به تاریخهایی بین نهم شهریورماه ۱۳۵۶ و چهارم مهرماه ۱۳۵۷ [۳۱ اوت ۱۹۷۷ و ۲۶ سپتامبر ۱۹۷۸] مربوط می‌شد. مبلغ اولیه مورد مطالبه حسب ادعا شامل ثمن پرداخت نشده بیع و هزینه‌های انبارداری و همچنین مبلغ -/۴۸۰،۶۲۰ دلار بهره می‌شد. در جلسه استماع ادعای بابت هزینه‌های انبارداری پس گرفته شد.

۷ - در ارتباط با هر دو ادعا نیروی هوایی مسئولیتی برای خود قائل نیست. در مورد ارقام ارسالی برای تعمیر، نیروی هوایی اظهار می‌دارد که آن ارقام مشمول یک قرارداد تعمیر و نگهداری دستگاهها می‌شدند که در تاریخ چهارم بهمن ماه ۱۳۵۶ [۲۴ ژانویه ۱۹۷۸] برای مدت یکسال بین طرفین منعقد شده بود. طبق این قرارداد، نتس می‌بایست هر قلم از دستگاههای خودکار هوانوردی را که در تاریخ دهم آبانماه ۱۳۵۶ [اول نوامبر ۱۹۷۷] جزو موجودی نیروی هوایی بود، تعمیر کند. اختلافی در این نیست که مبلغ -/۷۵۰،۰۰۰ دلاری که تنها مبلغ قابل پرداخت طبق آن قرارداد بود، توسط نیروی هوایی به ترتیب مقرر، در چهار قسط، به نتس

پرداخت شده بود. معهذاً، نتس می گوید که ۲۸ قلمی که ادعای وی به آنها مربوط می شود موضوع قرارداد جداگانه ای بوده اند و لذا پرداختهای انجام شده آن اقلام را در بر نمی گیرد.

۸ - اقلام مورد سفارش طی ۱۵ فقره سفارش خرید، که منشأ ادعای دوم هستند، هیچگاه تحویل نشده اند. نیروی هوایی انکار می کند که تعهد پرداختی بابت آنها ایجاد شده است.

۹ - نیروی هوایی چهار فقره ادعای متقابل در جریان دفاعیات خود مطرح ساخت. اولین ادعای متقابل نیروی هوایی درخواست ۳۷ دستگاه فنی و ۲۰ دستگاه خودکار هوانوردی است که تحت قرارداد فروش مورخ ۲۴ تیرماه ۱۳۵۷ [۱۵ ژوئیه ۱۹۷۸] سفارش شده بودند. قیمت این اقلام که کلاً بالغ بر ۴،۶۳۴،۸۱۶/ دلار آمریکا می شد، از طریق یک فقره اعتبار اسنادی پرداخت شده بود. نیروی هوایی همچنین ادعا می کند که قصور در تحویل این کالاها باعث شد که تعداد کثیری از هواپیماها غیرفعال شوند، و بابت از دست رفتن مهارت خلبانی پرسنل خود مبلغ ۷۵،۰۰۰،۰۰۰/ دلار آمریکا خسارت مطالبه می کند. نیروی هوایی ادعای متقابل مزبور را بعداً در لایحه معارض خود ترک کرد. در ادعای متقابل دوم خواسته نیروی هوایی این است که ۲۸ دستگاهی که برای تعمیر فرستاده شده و موضوع ادعای اول نتس می باشند، به وی مسترد، یا در غیراینصورت، برای هر دستگاه خسارتی به مبلغ ۵۰۰،۰۰۰/ دلار آمریکا به وی پرداخت شود. ادعای متقابل سوم شامل تقاضای اعاده ۵۳ دستگاه دیگر می شود که برای تعمیر فرستاده شده بودند و تقاضا دارد در صورتی که دستور اعاده داده نشود مبلغ ۵۰،۰۰۰،۰۰۰/ دلار آمریکا به عنوان خسارت به وی پرداخت گردد. در ادعای متقابل چهارم، نیروی هوایی خواستار تحویل اقلام فهرست شده در ۱۵ فقره سفارش خریدی است که موضوع ادعای دوم نتس می باشد. به عنوان خواسته تخییری نیروی هوایی خسارتی به میزان ۹۰۰،۰۰۰/ دلار آمریکا را مطالبه می نماید که شامل اختلاف بین قیمت قرارداد و قیمت جاری اقلام مزبور می باشد. نتس منکر کلیه ادعاهای متقابل می باشد.

ج - دلایل حکم

اول - موضوعات شکلی

۱۰ - در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۶۶ [۱۴ مارس ۱۹۸۸]، یعنی کمتر از یکماه قبل از تشکیل جلسه استماع، نتس یک پوشه حاوی مکاتبات نزد دیوان به ثبت رساند. در دهم فروردین ماه ۱۳۶۷ [۳۰ مارس ۱۹۸۸] خواننده اعتراضیه‌ای را در مورد پذیرش این مدرک ثبت کرد و استدلال نمود که تسلیم آن خلاف دستور مورخ ۲۹ مهرماه ۱۳۶۶ [۲۱ اکتبر ۱۹۸۷] دیوان است، که در آن مقرر شده است:

"هیچ سند جدیدی پیش از جلسه استماع قابل ارائه نیست، مگر با اجازه دیوان و مشروط بر آنکه چنین مدرکی حداقل دو ماه پیش از استماع [پرونده حاضر] به ثبت برسد."

در جلسه استماع، دیوان اتخاذ تصمیم در مورد قابل پذیرش بودن آن مدرک را به بعد موکول کرد.

۱۱ - اصول مورد عمل دیوان در تعیین قابلیت پذیرش مدرکی که دیر به ثبت می‌رسد به تفصیل در صفحات ۲۵ تا ۳۷ حکم جزیی شماره ۱-۴۰۹-۳۲۳ مورخ ۱۱ آبانماه ۱۳۶۶ [دوم نوامبر ۱۹۸۷] صادره در پرونده هریس اینترنشنال تله کامیونیکیشنز اینک و جمهوری اسلامی ایران درج شده است. ملاحظات عمده‌ای که هم در حکم مزبور و هم در دستور مورخ ۲۹ مهرماه ۱۳۶۶ [۲۱ اکتبر ۱۹۸۷] پرونده حاضر مدنظر بوده‌اند عبارتند از رعایت مساوات بین طرفین، احتراز از بیعدالتی و نظم جریان رسیدگی.

۱۲ - بادر نظر گرفتن این ملاحظات و استدلالات مطروح توسط طرفین، دیوان اوضاع و احوال ویژه‌ای که عدول از رویه معمول خود را توجیه نماید، مشاهده نمی‌کند. بنابراین، مدارکی که توسط نتس در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۶۶ [۱۴ مارس ۱۹۸۸]

به ثبت رسیده به عنوان بخشی از پرونده پذیرفته نمی‌شود.

دوم - صلاحیت

۱۳ - در هر پرونده‌ای که در دیوان مطرح است، اولین وظیفه دیوان این است که، براساس ادله و مدارک ابرازی خواهان، خود را متقاعد سازد که شرایط مورد نظر بیانیه حل و فصل دعاوی رعایت شده خواهان و ادعا هر دو در شمول صلاحیت دیوان قرار می‌گیرند.

۱۴ - خواهان باید در وهله اول ثابت کند که "تبعه" ایران یا ایالات متحده است. این، در ارتباط با اشخاص حقوقی و به زبان بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی، عبارتست از اینکه "شرکت و یا شخص حقوقی دیگری که طبق قوانین ایران و یا ایالات متحده و یا هر یک از ایالات و نواحی آن، ناحیه کلمبیا و یا مشترک المنافع پرتوریکو تشکیل یافته باشد، مشروط براینکه اشخاص حقیقی تبعه آن کشور مجتمعا" به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم در چنین شرکت یا شخصیت حقوقی سهمی معادل ۵۰ درصد و یا بیشتر از سرمایه آنرا داشته باشند".

۱۵ - برای اثبات تابعیت، دیوان داوری اشکال مختلفی از ادله و مدارک را به شرط آنکه معتبر و عینی باشند، پذیرفته است. هر خواهانی وظیفه اثبات ادعای خود را برعهده دارد. همانطور که دیوان عمومی در ص ۷ تصمیم شماره الف ۲۰ - ۴۵ دیوان عمومی، مورخ ۱۹ تیرماه ۱۳۶۵ [۱۰ ژوئیه ۱۹۸۶] خود، (که در ۱۱ Iran-U.S. C.T.R. 271,275 نیز به چاپ رسیده است) اعلام نموده، "شعب در مورد ادله و مدارک لازم برای اثبات تابعیت شرکتها، یک قاعده کلی اتخاذ نکرده، بلکه با انعطاف و به صورت عملی با این مساله برخورد نموده‌اند." این شعبه برای تعیین تابعیت شرکت خواهان یافته خود را کرارا" بر آن قسم از مستندات مبتنی ساخته که در دستور مورخ ۲۴ آذرماه ۱۳۶۱ [۱۵ دسامبر ۱۹۸۲] صادره در

پرونده شماره ۳۶، فلکسی - ون لیسینگ اینک. و جمهوری اسلامی ایران، (که در Iran-U.S. C.T.R. 455 1 نیز چاپ شده است)، ("دستور فلکسی - ون") ویا دستور مورخ ۲۸ دیماه ۱۳۶۱ [۱۸ ژانویه ۱۹۸۳] صادره در پرونده شماره ۹۴، جنرال موتورز کوریوریشن و جمهوری اسلامی ایران که (که در 1 Iran-U.S. C.T.R. 3 نیز چاپ شده است)، ("دستور جنرال موتورز") خواسته شده‌اند. در پرونده حاضر، طی دستور مورخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۶۱ [۱۰ مارس ۱۹۸۳] از خواهان خواسته شد که "مدارکی را در تأیید تابعیت ادعایی خود طبق دستورالعمل‌های مقرر در دستور پیوست [دستور جنرال موتورز] به دیوان داوری تسلیم نماید".

۱۶ - نتس در جوابیه خود ثبت شده در ۲۶ مردادماه ۱۳۶۱ [۱۷ اوت ۱۹۸۳]، به مساله تابعیت خویش پرداخت. نامبرده گواهی تاسیس و موجودیت شرکت صادره توسط دبیر ایالتی ایالات کالیفرنیا را پیوست آن لایحه نمود. در گواهی مزبور اعلام شده است که شرکتی موسوم به "تیرایست تکنولاجیکال سرویسز، لیمیتد" در تاریخ ششم اردیبهشت ماه ۱۳۵۵ [۲۶ آوریل ۱۹۷۶] تاسیس شده تا تاریخ گواهی، یعنی ششم مهرماه ۱۳۵۵ [۲۸ سپتامبر ۱۹۷۶]، موجودیت آن ادامه داشته است. نتس به عنوان پیوست دوم لایحه خود، نسخه‌ای از نامه مورخ ۱۴ مردادماه ۱۳۶۲ [پنجم اوت ۱۹۸۳] ارسالی توسط یکی از مقامات اداره مالیات بر امتیاز ساکرامنتو، کالیفرنیا به "جرج سی. دریواس، دبیر [شرکت]" را تسلیم نموده که در آن "تیرایست تکنولاجیکال سرویسز، لیمیتد" به عنوان یک "شخص حقوقی فعال" در آن تاریخ توصیف شده است. مطلب مهم اینکه در هیچیک از این اسناد به "تیرایست تکنولاجیکال سرویسز یو. اس. ا. اینک."، یعنی شرکت نامبرده در دادخواست، اشاره‌ای نشده است. سومین پیوست، اظهاریه فاقد سوگندی است از جرج سی. دریواس که نامبرده آن را به عنوان دبیر شرکتی موسوم به "تیرایست تکنولاجیکال سرویسز، اینک." امضاء کرده و در آن اظهار داشته که تیرایست تکنولاجیکال سرویسز لیمیتد، تحت نام "تیرایست تکنولاجیکال سرویسز اینک." نیز شناخته شده و تحت همین نام فعالیت می نماید.

۱۷ - دیوان داوری ملاحظه می‌نماید که خواهان در لوایح خویش، خود را به سه نام مختلف در زمانهای مختلف و برای مقاصد متفاوت، معرفی نموده است. تنها شخص حقوقی که دیوان قادر است هویت آنرا از ادله و مدارک تسلیمی مشخص سازد، نییرایست تکنولاجیکال سرویسز لمیتد یعنی همان شرکتی است که در تاریخ ششم اردیبهشت ماه ۱۳۵۵ [۲۶ آوریل ۱۹۷۶] تحت قوانین ایالت کالیفرنیا تشکیل شده است. در جلسه استماع، وکیل خواهان در پاسخ به سوال یکی از داوران تأیید کرد که هرگونه حکمی باید له یا علیه شرکت فوق صادر شود و همچنین، ایفای هر حکمی که به پرداخت هزینه داده شود برعهده آن شرکت خواهد بود. شخص حقوقی مزبور، خواهان نامبرده در پرونده نیست، زیرا دعوا به نام "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز یو. اس. ا. اینک." ثبت و پیگیری شده است. هیچ مدرکی حاکی از موجودیت شخص حقوقی مزبور در پرونده وجود ندارد. در جلسه استماع به اطلاع دیوان رسید که شرکت دیگری، که ظاهراً آن شرکت نیز موسوم به نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز، لمیتد است، در باهاما تاسیس یافته بود و دفاتری در آتن و تهران داشته و حسب ادعا از طریق آن دفاتر با نیروی هوایی معامله می‌کرده است.

۱۸ - اگر خواهان می‌توانست به نحو متقاعد کننده‌ای اثبات کند که ادعاهای مورد بحث به شرکتی تعلق دارد که دارای یکی از نامهای مختلف بکار رفته بوده است، در چنان صورتی دیوان با مساله‌ای قابلیت پذیرش [دعوی] و صلاحیت مواجه می‌گردید که در حکم شماره ۱-۱۰۷۰۶-۲۹۱ مورخ نهم بهمن ماه ۱۳۶۵ [۲۹ ژانویه ۱۹۸۷] پرونده سینت رجیس پیپر کامپنی و جمهوری اسلامی ایران مورد بحث واقع شد. این بحث در پرونده حاضر ضرورت پیدا نمی‌کند، زیرا هر کدام از اسماء که به نتس داده شود همچنان، دلیل و مدرک کافی در دست نیست که نشان دهد اتباع ایالات متحده وفق الزام بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی بطور مستقیم یا غیرمستقیم "در چنین شرکت یا شخصیت حقوقی سهمی معادل ۵۰ درصد و یا بیشتر از سرمایه آنرا" داشته‌اند.

۱۹ - تنها مدرک تابعیت، اظهاریه کتبی فاقد سوگند آقای جرج دریواس است که به عنوان "دبیر نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز، اینک." که فاقد عبارت "یو اس ا" است، امضاء گردیده و در آن اظهار شده است که ۱۰۰ درصد سهام شرکت متعلق به فردی بوده که در طول سال مالی منتهی به ۱۱ فروردین ماه ۱۳۶۰ [۳۱ مارس ۱۹۸۱] دارای یک شانی پستی در ایالت کالیفرنیا بوده است. معذک، در اظهاریه مزبور نام این شخص فاش نشده است. بعداً، وکیل خواهان نسخه‌ای از گذرنامه آقای دریواس را که حاکی از تابعیت امریکایی اوست تسلیم نمود، لکن دلیلی، اعم از شفاهی یا کتبی، در دست نیست که نشان دهد آقای دریواس همان سهامدار ناشناسی است که در اظهاریه کتبی دریواس مورد اشاره واقع شده است. در آن رابطه، دیوان فقط بیانات وکیل را در اختیار دارد که در جلسه استماع، ضمن تصدیق اینکه مدارک اساسی شرکت را خود بررسی ننموده، اعلام کرده است آقای دریواس تنها سهامدار "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز یواس ا اینک." بوده است. وکیل اشاره‌ای نیز به "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز اینک." نامی که در اظهاریه کتبی آقای دریواس به کار رفته است، نمی‌کند. روشن است که این اطلاعات پراکنده برای اثبات مالکیت سهام "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز یو اس ا اینک." و یا "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز اینک." کفایت نمی‌کند. در مورد "نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز، لیمیتد"، یعنی شرکت کالیفرنایی که خواهان مدارک تاسیس آنرا ارائه نموده، هیچ قرینه‌ای بهر شکل راجع به مالکیت سهام آن در دست نیست. نه آقای دریواس و نه هیچ مقام یا مسئول دیگری از این شرکتها در جلسه استماع حضور نیافت تا اطلاعات یا توضیحاتی را ارائه نماید.

۲۰ - بنابراین تردیدی نیست که خواهان از عهده اثبات این مطلب برنیامده است که ادعاهای پرونده حاضر متعلق به یک تبعه ایالات متحده، به منظور تعریف شده در بیانیه حل و فصل دعاوی و به نحو مورد لزوم برای احراز صلاحیت دیوان، می‌باشد از اینرو، ادعاها باید مردود شناخته شود.

۲۱ - به عنوان پیامد این نتیجه‌گیری که دیوان صلاحیتی نسبت به خواهان و لذا هیچ صلاحیتی نسبت به دعوی ندارد، ادعاهای متقابل نیروی هوایی نیز طبق رویه مسلم دیوان، باید مردود شمرده شوند. برای مثال، رجوع شود به حکم شماره ۱۵-۹۶-۲ مورخ ۱۷ آذرماه ۱۳۶۱ [هشتم دسامبر ۱۹۸۲] صادره در پرونده ریلینس گروپ اینک و شرکت ملی نفت ایران، (که در Iran-U.S. C.T.R. 384 نیز چاپ شده است).

سوم - هزینه‌ها

۲۲ - دیوان داوری به این واقعیت توجه دارد که کار خوانده در تهیه لوایح و ادله و مدارک، بدلیل عدم انجام استدلالات کتبی که خواهان در تأیید دعوی خود بکار گرفته، مشکلتر شده است. نتیجه‌گیریهای دیوان در مورد موضوع صلاحیت مبین این واقعیت است. تحت این اوضاع و احوال، معقول به نظر می‌رسد که دیوان طبق ماده ۴۰ قواعد خود، مبلغ ۵,۰۰۰/- دلار به نفع خوانده و علیه شخصیت حقوقی موسوم امریکایی، یعنی نییرایست تکنولاجیکال سرویسز لیمیتد، حکم دهد.

د - حکم

۲۳ - به دلایل پیش گفته،

دیوان به شرح زیر مبادرت به صدور حکم می‌نماید:

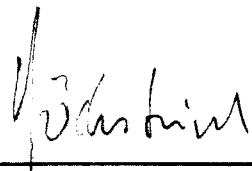
یک) ادعاهای نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز یو اس ا، اینک، به دلیل فقد صلاحیت رد می‌شوند،

دو) ادعاهای متقابل نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران به دلیل فقد صلاحیت

رد می شوند،

سه (نییر ایست تکنولاجیکال سرویسز لیمیتد که شرکتی کالیفرنیایی است، ملزم است مبلغ پنجهزار دلار امریکا به نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران بپردازد.

لاسه، به تاریخ ۱۹ دی ماه ۱۳۶۷ برابر با ۱۹ ژانویه ۱۹۸۹

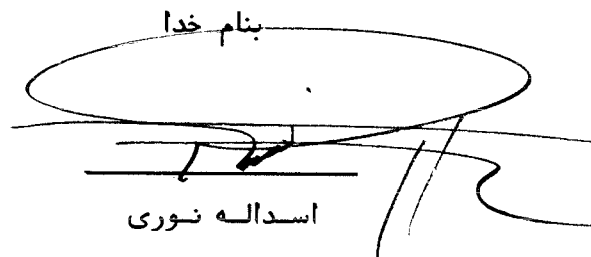

کارل - هاینس بوکشتیگل
رئیس شعبه یک

هوارد ام. هولتزمن

بنام خدا

اسداله نوری